

**TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS KAINUUN MAAKUNNAN ALUEELLE
19.12.2020 – 18.01.2021**

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 22.10., 20.11. ja 1.12. 2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 1.12.2020 antamallaan päätöksellä (PSAVI/9534/2020) kieltänyt toimialueensa kuntien alueella (Kainuu ja Pohjois-Pohjanmaa) kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa on voitu kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 10 (kymmenen) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1). Päätös on voimassa ajalla 2.12.-18.12.2020

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Kainuun maakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 19.12.2020 - 18.01.2021 seuraavien kuntien alueella: Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Tartuntatautilain 7 §:n 1 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta. Em. säädöksen 2 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan kansallisenä asiantuntijalaitoksena toimii Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, joka

mm. tukee asiantuntemuksellaan sosiaali- ja terveysministeriötä ja aluehallintovirastoja, ylläpitää tartuntatautien torjuntaa palvelevia valtakunnallisia epidemiologisia seurantajärjestelmiä sekä ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä kunnissa, sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen (SARS-CoV-2) aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. Virus kiertää sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä Suomessa käytössä rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa otetaan huomioon epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri.

Sosiaali- ja terveysministeriön 7.9.2020 antaman toimintasuunnitelman mukaisesti epidemiologinen tilannekuva on jaettu kolmeen vaiheeseen: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe. Niiden avulla arvioidaan suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista, ja niitä voidaan käyttää päätöksenteon perusteluina alueellisesti ja valtakunnallisesti. Ilmaantuvuus, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä ja tartuntalähteiden jäljitettävyyden osuus mittareista, joiden avulla tilanteen kehittymistä seurataan.

THL on epidemiologisessa arviossaan aluehallintovirastolle (30.11.2020) todennut, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen kiihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kiihtymis- ja leviämisvaiheeseen. Edellä mainituin perustein THL suosittelee, että aluehallintovirastot ottaisivat käyttöön seuraavat raja-arvot julkisten kokoontumisten kohdalla, käyttäen kriteereinä Sosiaali ja terveysministeriön koronavirusepidemian torjunnan hybridistrategian toimintasuunnitelman epidemiatasoja; Leviämisvaiheen alueilla sallitaan korkeintaan 10 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 10 henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja Opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista. Muodoltaan vastaavat rajoitukset kiihtymisvaiheessa koskevat 20 hengen ja perustasolla 50 hengen kokoontumisia.

Valtakunnallisesta tilanteesta:

THL:n tilastojen mukaan sairaalahoidon tarve on valtakunnallisesti joulukuussa 2020 ylittänyt kevään epidemia-aallon huipputarpeen ja tehohoidon tarve on jäänyt vähäisemmäksi kuin keväällä 2020. Tartuntatautirekisteriin on 15.12.2020 mennessä kertynyt tietoa 446 tautiin liittyvästä kuolemasta, ja kuolleiden mediaani-ikä on 84 vuotta. Valtakunnallisesti ilmaantuvuus viimeisten 14 vuorokauden ajalta (tapausta 100 000 asukasta kohti) on 106,3, ja tilanne on huonontunut edelliseen kahden viikon ajanjaksoon verrattuna (ilmaantuvuus 103,2). Eniten uusia tapauksia on todettu Helsingin ja Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Varsinais-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Keski-Suomen, Etelä-Savon, Satakunnan ja Kymenlaakson sairaanhoitopiirien alueilla

Kainuun sairaanhoitopiirin tilanteesta:

THL:n tartuntatautirekisterin tiedon (16.12.2020) mukaan ilmaantuvuusluku (tapausta 100 000 asukasta kohden) Kainuun sairaanhoitopiirissä viimeisen kahden viikon ajanjaksolta on 9,7 ja sitä edeltävän jakson 33,4. Vastaavat COVID-19 -tapausmäärät ovat 7 ja 24.

Kainuun keskussairaalan vuodeosastolla ei ole COVID-19 -potilaita hoidossa (tilanne 16.12.2020). Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä suosittelee joulun ja uuden vuoden viettoa vain oman lähiperheen parissa. Kainuun soten mukaan Etelä-Suomen useilla alueilla sekä Pohjois-Pohjanmaalla epidemia on leviämismuodossa ja erityisen huolestuttava. Matkailun välttämättömyyttä alueilta toiselle tulee harkita erityisen huolellisesti.

Kainuun sairaanhoitopiirin alue on ollut epidemian perustasolla 8.12.2020 alkaen. Kainuun alueellisen koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan yhteistyöryhmä (ryhmässä on edustus sairaanhoitopiiristä, Kainuun ELY-keskuksesta, THL:stä sekä aluehallintovirastosta) esittää 15.12.2020 näkemyksensä, että perustasosta huolimatta valtakunnallinen tilanne sekä joulun aika huomioon ottaen soveliaista olisi sallia enintään 20 henkilön yleisötapahtumat ja tuolloinkin varotoimia noudattaen.

Johtopäätökset:

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös Kainuun maakunnan alueelle perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu COVID-19 -taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon THL:n asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset, sekä Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta.

Joukkoaltistumisia ja tautiryvästyksiä on tähän mennessä esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla ja valtakunnallisesti sairaanhoidon tarve

on selvästi lisääntynyt. Kainuu on perinteisesti suosittu kotimaan matkailukohde, ja joulun aikaan Kainuuseen tullaan juhlapyyhiä viettämään myös alueilta, joiden epidemiatilanne on selvästi huonompi kuin Kainuussa. Yleisötilaisuuksia perinteisesti järjestetty joulun ja uudenvuoden aikaan laajoina joukkotapahtumina (esimerkiksi iltotulitukset). Aluehallintoviraston arvion mukaan paitsi alueen epidemiologinen tilanne, myös tiedossa olevat riskit ja taudin leviämisen estämisen ennakointi ovat nyt tärkeitä. Kokouksiin liittyvät riskit ovat tällä hetkellä liian suuret, jolloin rajoitustoimet ovat välttämättömiä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Mikäli enintään 20 hengen kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, välttämättömiksi katsottavia tilaisuuksia tai kokouksia voidaan järjestää tartunnan riskiä olennaisesti vähentäen. Tällä rajauksella aluehallintovirasto puuttuu kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin. Päätöksen vaikutukset yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään ja perusoikeuksien toteutumiseen on arvioitu. Päätös ei kajoa näihin enempää kuin on välttämätöntä alueen mahdollisesti äkillisesti kiihtyvässä ja epävarmassa epidemiologisessa tilanteessa.

Yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi aluehallintovirasto pitää välttämättömänä Kainuun maakunnan kuntien (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi) alueella kaikkien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltämistä. Kuitenkin sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen OKM:n ja THL:n 21.9.2020 antamaa ohjetta. Rajoitusta pidetään tämänhetkisen kokonaisarvion pohjalta välttämättömänä ajalle 19.12.2020 – 18.01.2021.

Edellä todetun perusteella Kainuun alueella voidaan edelleen todeta laaja yleisvaarallisen tartuntataudin (COVID-19) vaara. Tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Kainuun maakunnan alueella.

Jos alueellinen epidemiologinen kokonaistilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudelleen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 7, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Pasi Hirvikoski (puh. 0295 017 500).

Ylijohtaja

Terttu Savolainen

Aluehallintoylilääkäri

Pasi Hirvikoski

Aluehallintovirasto käyttää sähköistä hyväksyntää, jonka merkinnät ovat asiakirjan lopussa.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 17.01.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Kainuun alueen kunnat

Kainuun sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Oulun poliisilaitos

Kainuun pelastuslaitos

Kainuun ELY-keskus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja PSAVI/9931/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/9931/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hirvikoski Pasi 17.12.2020 07:29

Ratkaisija Savolainen Terttu 17.12.2020 07:36